

DIREKTIVE

DIREKTIVA 2009/123/ES EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 21. oktobra 2009

o spremembah Direktive 2005/35/ES o onesnaževanju morja z ladij in uvedbi kazni za kršitve

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 80(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽¹⁾,

po posvetovanju z Odborom regij,

v skladu s postopkom, določenim v členu 251 Pogodbe ⁽²⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Namen Direktive 2005/35/ES ⁽³⁾ in te direktive je približati opredelitve kršitev v zvezi z onesnaževanjem morja z ladij, ki jih storijo fizične ali pravne osebe, obseg njihove odgovornosti in kazensko naravo kazni, ki se za taka kazniva dejanja lahko naložijo fizičnim osebam.

(2) Sodišče Evropskih skupnosti je 23. oktobra 2007 Okvirni sklep Sveta 2005/667/PNZ z dne 12. julija 2005 o okrepitevi kazenskopravnega okvira za izvrševanje zakonodaje proti onesnaževanju morja z ladij ⁽⁴⁾, ki je pred tem dopolnjeval Direktivo 2005/35/ES s kazenskopravnimi ukrepi, razglasilo za ničnega ⁽⁵⁾. Ta direktiva naj bi zapolnila pravno praznino, ki je nastala zaradi sodbe.

(3) Kazenske sankcije, ki izražajo družbeno neodobravanje drugačne narave kot upravne sankcije, krepijo skladnost z veljavno zakonodajo na področju onesnaževanja morja z ladij ter bi morale biti dovolj stroge, da bi vse morebitne onesnaževalce odvračale od kršitev.

(4) Na ravni EU je bil že sprejet usklajen niz zakonodajnih ukrepov, z namenom krepitev pomorske varnosti in pomoči pri preprečevanju onesnaževanja morja z ladij. Ta zakonodaja je namenjena državam zastave, lastnikom ladij in naročnikom prevozov, klasifikacijskim zavodom, državam pristanišča in obalnim državam. Obstoječi sistem sankcij za nezakonite izpuste onesnaževalnih snovi z ladij, ki dopolnjuje navedeno zakonodajo, je treba dodatno okrepiti z uvedbo kazenskih sankcij.

(5) Skupna pravila za kazenske sankcije omogočajo uporabo učinkovitejših preiskovalnih metod in učinkovitega sodelovanja znotraj držav članic ter med njimi.

(6) Države članice bi morale uporabljati učinkovite, sorazmerne in odvračilne kazni tudi proti pravnim osebam po vsej Skupnosti, saj se kršitve v zvezi z onesnaževanjem morja z ladij pogosto storijo v interesu pravnih oseb ali v njihovo korist.

(7) Razen izjem, navedenih v tej direktivi, ne bi smele pri uporabi Direktive 2005/35/ES veljati nobene druge izjeme. Zato bi morale biti v področje uporabe navedene direktive vključene določene kategorije fizičnih in pravnih oseb, kot so lastniki tovarov ali klasifikacijski zavodi.

(8) Ta direktiva bi morala države članice obvezati, da v svojih nacionalnih zakonodajah določijo kazenske sankcije za tiste izpuste onesnaževalnih snovi, za katere se uporablja ta direktiva. Ta direktiva ne bi smela ustvarjati nobenih obveznosti v zvezi z uporabo takšnih kazni ali kakršnega koli drugega razpoložljivega sistema kazenskega pregona v posameznih primerih.

⁽¹⁾ UL C 77, 31.3.2009, str. 69.

⁽²⁾ Mnenje Evropskega parlamenta z dne 5. maja 2009 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in Sklep Sveta z dne 14. septembra 2009.

⁽³⁾ UL L 255, 30.9.2005, str. 11.

⁽⁴⁾ UL L 255, 30.9.2005, str. 164.

⁽⁵⁾ Zadeva C-440/05 Komisija proti Svetu, ZOdl. 2007, str. I-9097.

(9) V skladu s to direktivo bi se nezakoniti izpusti onesnaževalnih snovi z ladij morali obravnavati kot kaznivo dejanje, če so bili povzročeni naklepno, iz zavestne ali nezavestne malomarnosti in so povzročili poslabšanje kakovosti vode. Manj resnih primerov nezakonitih izpustov onesnaževalnih snovi, ki ne povzročijo poslabšanja kakovosti vode, ni potrebno obravnavati kot kaznivih dejanj. V skladu s to direktivo bi se na takšne izpuste morali sklicevati kot na izpuste manjšega obsega.

(10) Zaradi potrebe po zagotovitvi visoke ravni varnosti in zaščite okolja v sektorju pomorskega prometa ter potrebe po zagotovitvi učinkovitosti načela, po katerem stran, ki onesnažuje, plača za škodo, povzročeno okolju, bi morali biti ponavljajoči se izpusti manjšega obsega, ki v posameznem primeru sicer ne povzročijo poslabšanja kakovosti vode, skupaj z drugimi primeri pa takšno poslabšanje povzročijo, obravnavani kot kaznivo dejanje.

(11) Ta direktiva ne posega v druge sisteme odgovornosti za škodo, ki jo povzroči onesnaževanje z ladij po pravu Skupnosti, nacionalnem ali mednarodnem pravu.

(12) Sodno pristojnost v zvezi s kaznivimi dejanji bi bilo treba določiti v skladu z nacionalnim pravom držav članic in v skladu z njihovimi obveznostmi po mednarodnem pravu.

(13) Države članice bi morale Komisiji predložiti podatke o izvajanju te direktive, da bi Komisija lahko ocenila njen učinek.

(14) Ker države članice ne morejo same zadovoljivo doseči ciljev te direktive in ker se ti cilji zaradi čezmejne narave škode, ki jo lahko povzroči zadevno ravnanje, ter zaradi obsega in učinkov predlaganega ukrepa zato lažje dosežejo na ravni Skupnosti, lahko Skupnost sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti, kakor je določeno v členu 5 Pogodbe. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta direktiva ne prekoračuje tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev.

(15) Ta direktiva spoštuje temeljne pravice in je v skladu z načeli, ki so priznana v členu 6 Pogodbe o Evropski uniji ter izražena v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah.

(16) V skladu s točko 34 Medinstitucionalnega sporazuma o boljši pripravi zakonodaje⁽¹⁾ se države članice spodbuja, naj za lastne potrebe in v interesu Skupnosti izdelajo in objavijo tabele, ki bodo čim bolj ponazarjale korelacijo med to direktivo in ukrepi za prenos.

(17) Zato bi bilo treba Direktivo 2005/35/ES ustrezno spremeniti –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

Spremembe Direktive 2005/35/ES

Direktiva 2005/35/ES se spremeni:

1. naslov se nadomesti z naslednjim:

„Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta o onesnaževanju morja z ladij in uvedbi kazni za kršitve v zvezi z onesnaževanjem, vključno s kazenskimi sankcijami“;

2. člen 1(1) se nadomesti z naslednjim:

„1. Namen te direktive je vključiti mednarodne standarde za onesnaževanje z ladij v pravo Skupnosti in zagotoviti, da se osebe, odgovorne za izpuste onesnaževalnih snovi, ustrezno kaznujejo, tudi s kazenskimi sankcijami, z namenom izboljšanja pomorske varnosti in okrepitve varstva morskega okolja pred onesnaževanjem z ladij.“;

3. v členu 2 se doda naslednja točka:

„5. ‚Pravna oseba‘ pomeni vsak pravni subjekt, ki ima tak status po veljavnem nacionalnem pravu, z izjemo držav ali javnih organov, ki izvršujejo državno oblast, ali javnih mednarodnih organizacij.“;

4. člena 4 in 5 se nadomestita z naslednjim:

„Člen 4

Kršitve

1. Države članice zagotovijo, da se izpusti onesnaževalnih snovi z ladij, vključno s takšnimi izpusti manjšega obsega, na katerem koli območju iz člena 3(1) obravnavajo kot kršitve, če so bili povzročeni naklepno, iz zavestne ali nezavestne malomarnosti.

2. Vsaka država članica sprejme potrebne ukrepe, s katerimi zagotovi, da je vsaka fizična ali pravna oseba, ki je storila kršitev v smislu odstavka 1, lahko odgovorna za svoje dejanje.

⁽¹⁾ UL C 321, 31.12.2003, str. 1.

Člen 5**Izjeme**

1. Izpust onesnaževalnih snovi na katerem koli območju iz člena 3(1) se ne obravnava kot kršitev, če izpolnjuje pogoje, navedene v pravilih 15, 34, 4.1 ali 4.3 iz Priloge I ali v pravilih 13, 3.1.1 ali 3.1.3 iz Priloge II k Marpol 73/78.

2. Izpust onesnaževalnih snovi na katerem koli območju iz člena 3(1)(c), (d) in (e) se ne obravnava kot kršitev lastnika, poveljnika ali posadke, če je v skladu s pogoji, navedenimi v pravilu 4.2 iz Priloge I ali pravilu 3.1.2 iz Priloge II k Marpol 73/78.“;

5. za členom 5 se vstavi naslednja člena:

„Člen 5a**Kazniva dejanja**

1. Države članice zagotovijo, da se kršitve v smislu členov 4 in 5 štejejo za kazniva dejanja.

2. Odstavek 1 se ne uporablja za izpuste manjšega obsega, pri katerih storjena kršitev ne povzroči poslabšanja kakovosti vode.

3. Ponavljajoči se izpusti manjšega obsega, ki v posameznem primeru sicer ne povzročijo poslabšanja kakovosti vode, vzeti skupaj z drugimi primeri pa takšno poslabšanje povzročijo, se obravnavajo kot kaznivo dejanje, kadar so povzročeni naklepno, iz zavestne ali nezavestne malomarnosti.

Člen 5b**Napeljevanje, pomoč in podpora**

Države članice zagotovijo, da se vsako napeljevanje k namernim dejanjem iz člena 5a(1) in (3) ali pomoč in podpora pri njih kaznujejo kot kaznivo dejanje.“;

6. člen 8 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 8**Kazni**

Vsaka država članica sprejme potrebne ukrepe za zagotovitev, da se kršitve v smislu členov 4 in 5 kaznujejo z učinkovitimi, sorazmernimi in odvračilnimi kaznimi.“;

7. za členom 8 se vstavijo naslednji členi:

„Člen 8a**Kazni za fizične osebe**

Vsaka država članica sprejme potrebne ukrepe za zagotovitev, da za dejanja iz člena 5a(1) in (3) ter člena 5b veljajo učinkovite, sorazmerne in odvračilne kazni.

Člen 8b**Odgovornost pravnih oseb**

1. Vsaka država članica sprejme potrebne ukrepe za zagotovitev, da so pravne osebe lahko odgovorne za kazniva dejanja iz člena 5a(1) in (3) ter člena 5b, ki jih v njihovo korist stori katera koli fizična oseba, ki deluje bodisi samostojno bodisi kot član organa te pravne osebe, njen vodilni položaj znotraj te pravne osebe pa temelji na:

(a) pooblastilu za zastopanje pravne osebe;

(b) pristojnosti za sprejemanje odločitev v imenu pravne osebe, ali

(c) pristojnosti za opravljanje nadzora znotraj pravne osebe.

2. Vsaka država članica tudi zagotovi, da je pravna oseba lahko odgovorna tudi v primeru, ko sta pomanjkljiv nadzor ali kontrola s strani fizične osebe iz odstavka 1 omogočila, da je ta njej podrejena fizična oseba za korist te pravne osebe storila katero od kaznivih dejanj iz člena 5a(1) in (3) ter člena 5b.

3. Odgovornost pravne osebe v skladu z odstavkoma 1 in 2 ne izključuje kazenskih postopkov proti fizičnim osebam, ki so storilci, napeljevalci ali pomagači pri kaznivih dejanjih iz člena 5a(1) in (3) ter člena 5b.

Člen 8c**Kazni za pravne osebe**

Vsaka država članica sprejme potrebne ukrepe, s katerimi zagotovi, da za pravno osebo, odgovorno na podlagi člena 8b, veljajo učinkovite, sorazmerne in odvračilne kazni.“

Člen 2**Prenos**

Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za usklajevanje s to direktivo, do 16. novembra 2010. Komisiji nemudoma sporočijo besedila navedenih predpisov.

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

Člen 3

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 4

Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Strasbourg, 21. oktobra 2009

Za Evropski parlament

Predsednik

J. BUZEK

Za Svet

Predsednica

C. MALMSTRÖM
